

LETO X.

• ZVEZER 14.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike.

A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1910.

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 14. zvezka:

	Stran		Stran
Mladinska izobrazba:		Kebelj na Pohorju 219	
Olika	209	Sv. Lovrenc na Dr. polju	219
Kako postaneš značaj?	210	Mladeniški shod za podjunsko dolino na Koroškem	219
Zabava:		Kamnica	220
Mladenič iz Nise (Dalje.)	211	Auberg nad Kamnico	220
Jasne noči	214	Iz Pilštanja	220
Ko sanjal sem v mladostnih dneh	214	Škale pri Velenju	221
Tri matere	214	Sv. Lovrenc v Slov. gor.	221
Na naglo je obstala	215	Nekaj besed mladini Marijinih družb.	221
Ko se na njivi	215	Govorniške vaje:	
Kaj je novega po svetu? 215		Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos	222
Orli:		Slovenska deklica in žena v našem narod. življenju	222
Sv. Peter na M. s.	216	Slovstvo:	
Dekliški vrtec:		Sv. Ciril in Metod apostola sv. vere in cerkvene edinosti	223
Dobra gospodinja	216	Slovenci v sveto deželo	224
Sloga in edinost	217		
Petje razvedrilo duše	217	Listnica uredništva. Ribnica: Za to številko žalibog prepozno.	
Društveni glasnik:			
Slov. kat. izobraževalno društvo »Kres« v Gradcu	218		

Deset lepih razglednic za god

pošilja za 80 vinarjev, ki jih
lahko plačate s poštними znamkami

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru Kor. cest. 5.

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrt leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 12. julija 1910.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je vsak delavnik od 4.—6. ure zvečer, le ob nedeljah in praznikih od 10.—11. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige redno vračajo, da prihranijo sebi in nam stroške opominjevanja.

== NAS DOM ==

Štev. 14.

V Mariboru, 15. julija 1910.

X. letnik.

Mladinska izobrazba.

Olika.

Večkrat smo že povdarjali, kako mora biti človek na znotraj, v svoji duši izobražen, kako mora biti značajan, plemenitega srca, trdne volje, bistrega razuma, in kako mora paziti tudi na zdravje svojega telesa, da bo zdrava duša.

Kdor pa je tako na duši izobražen, ta je izobražen tudi na zunaj, ta je z drugo besedo, o l i k a n.

Olika ni nič drugega kakor notranja dušna omika, kakor se kaže nazunaj v besedah, dejanjih in kretnjah nasproti drugim. Zato je tudi vsak človek, ki je umsko izobražen, dobrega srca in moške volje, tudi olikan v družbi.

Učeni francoski škof Dupanloup pravi v svojem znamenitem delu „Vzgoja“, da je na kmetih srečal veliko ljudi, ki so bili primerno bolj olikani in uljudni kakor meščani, čeprav se niso posebi učili olike. Zlasti, kdor je versko globoko izobražen in živi v uravnem oziru pošteno in neomadeževano, je sampsobi olikan in finega obnašanja tudi v družbi ter napravlja povsod dober vtis. Je mošk, pa vendar ponižen, nastopa dostojno, spoštljivo in prijazno nasproti vsakomur. Spoštuje ljudi, ki so višji od njega, pa vendar ne klečeplazi pred njimi. V vsakem oziru je odkritosrčen, sovražni surovost, in nikogar ne žali.

Nasprotno pa je veliko ljudi, ki so se olike posebi učili in se obnašajo v vsakem oziru pravilno, pa vendar ne kažejo resnične olike. Naj se še tako spretno v družbi klanjajo, pozdravljajo, pravilno jedo in hodijo in govorijo, izobražen človek bo na njih takoj opazil, da njihova uglajenost ni nič kaj

prida, ker ne prihaja iz srca, ampak je le z veliko težavo priučena. To so taki ljudje, ki so pač na zunaj opiljeni, njihova notranja dušna izobrazba pa je zelo pomanjkljiva. V to vrsto ljudi spadajo prav posebno gizdalini in gizdalinke — mladeniči in dekleta, ki se rada postavljajo, hrepene po mestni olik, se je s trudom priuče, potem pa se našemijo, ravnaajo vedno po modi, druge kakor opice posnemajo in vihajajo nos pred priprostim človekom. Če si jih pa od bližje ogledaš, so otli, prazni, surovega srca, brezčutni, breznačajni in breznačelni. Varuj se zato predvsem gnjusnega gizdalinstva!

So pa nekateri, ki so v vsakem oziru izobraženi in plemeniti, zunanje oblike, oliko, pa omalovažujejo. To ni čisto prav. Človek pač živi v družbi in se mora po njej ravnati. V vsakem oziru je za marsikaterega človeka vse od tega odvisno, kako se nazunaj obnaša in kakšen vtis napravlja na druge. Zato se mora človek včasih naučiti čisto brezpomembnih in večkrat celo nespametnih družabnih oblik. Glavna pravila uljudnosti naj pa bodo na vsak način ta-le:

1. Bodi uljuden tudi nasproti neuljudnim ljudem — s tem boš marsikaterega zase pridobil.

2. Pri prerekovanju s kom ne postani nikoli surov, tudi ne zoper nasprotnika. Povej mu svoje mnenje odločno, brez strahu, oko v oko, glasno in jasno, a ne surovo.

3. Uljudnosti ne pretiravaj tako, da postaneš smešen in malenkosten, ampak drži se tudi v tem oziru prave mere.

4. Tudi če si bogat ali učen ali visok v službi, moraš biti nasproti re-

vežem in preprostemu človeku pravtako uljuden, kakor nasproti drugim. Če pride n. pr. kdo na tvoj dom, da te morebiti prosi male podpore ali celo miloda — če mu daš — ga potem kakor vs. ega drugega gosta spremi do vrat in ga puščaj naprej! Kdor sprejme ubogega, je sprejel Kristusa, tako je Gospod sam dejal in na sodnji dan bo Bog prav v tem oziru zahteval od nas tako strog odgovor, kakor nas poučuje evangelij!

Treba še nekoliko izpregovoriti o tem, kako se priučimo olikli.

1. Prvo je to, kar smo že povdarjali: Ako hočeš biti resnično olikan, moraš biti izobražen v prvi vrsti na duši, moraš biti prosvetljenega razuma, dobrih čustev in lepega značaja. Surov, napuhnen, sebičen, len, peiten, slavohlepen, nezaupen, nereden, zavisten in sovražen človek ne more biti olikan. Oplemeniti svojo dušo, pa boš plemenitega obnašanja tudi v družbi.

2. Potem se moraš olike tudi učiti. Prva šola olike je katekizem, krščanski nauk, krščanska vera! Krščanska vera nas uči, da moramo svojega bližnjega ljubiti, spoštovati in ceniti. Če pa svojega bližnjega odkritosrčno in prav ljubiš in ceniš, si olikan ali uljuden. Potem pa se mora človek dostojnosti, ki je potrebna v družbi, in družabnih pravil učiti, ker mnogo reči je v družbi v navadi, ki jih mora človek znati, če noče veljati za neotesanca, samo od sebe pa jih ne more znati. Zato se, kar se tiče olike, pusti poučiti od modrih mož, ki svet poznajo, pa beri tudi kako knjigo o tej reči.

3. Končno pa se olikanosti vadi! Star človek se je bo seveda težko privadil, začeti je treba pri mladini. V tem oziru pri nas stariši veliko zanamarijo. Stariši morajo otroke v najzgodnejši dobi učiti prijaznega obnašanja, spodobnosti v govorjenju in delovanju in jim morajo grde razvade, zlasti, kar se tiče govorjenja, kletev, klafanja itd., zgodaj izbiti iz glave. Druga priložnost za oliko je šola, po-

tem pa društva, zlasti nabožna in mladeniška, oziroma dekliska. Zato naj društveni voditelji na to polagajo veliko važnost!

Slovenski mladenič in dekle morata biti olikana!

Kako postaneš značaj?

Spomnimo se kratko tega, kar smo svoj čas pisali o značaju, ko smo določili, kakšen je značajan človek ali značaj, kakor se mu tudi pravi. Rekli smo: značaj je oni, ki vsikdar in povsod strogo izpolnjuje svoje dolžnosti, ki ga obkoljujejo na vse strani, to je na versko, narodno, obiteljsko, stanovsko, državljansko, obče človeško stran, a tako, da je vse v medsebojnem soglasju. Dejali pa smo tudi: da je to-le zadnje mogoče, se mora izpolnjevanje vseh drugih dolžnosti podrediti načelom verskim, ali z ozirom na nas, načelom katoliškega verstva. Značaj je v vsem svojem mišljenju in hotenju, dejanju in nehanju trden človek, ki se o njem v vsakem slučaju že naprej ve, kako bo ravnal; njega pa tudi nič ne splaši in nič ne zgane, kreniti s svojega pota; zato je brezpogojno zanesljiv in uživa vsled tega v človeški družbi največje spoštovanje. To spoštovanje velja pa tudi njegovi vrednosti z ozirom na človeško družbo, ki jo značaji držijo do koncu, naj si je ta družba družina ali občina, ali narod ali država ali vesoljno človeštvo. Prostor nam ne dopušča, da bi navajali za to zgodovinske primere; primere, veljavne za manjše družbe, kakor za družino in občino, pa vsak lahko najde sam, ki malo premišlja.

Vsakemu je torej stremiti po tem, da postane značaj; to velja za ženski, kakor za moški spol; žena je ravno tako lahko vzoren značaj kakor možki, in tudi ženskih značajev je ravno tako treba, kakor moških. In šele, če so značaji v obeh spolih mnogoštevilni, se lahko reče: Blagor dotični družini! dotični občini, dotičnemu narodu itd.!

Značaj pa ne pride kot takšen že

na svet; značaj postane človek po vzgoji. Kakor je značaj vzgoje zadnji in najvišji cilj, tako pa je tudi zastran dosege najtežji. Spoznavati in prisvajati si načela dobrega značaja sicer ni težko — seznanjati se z njimi v katekizmu in v praktičnem življenju — ali ta načela udejstvovati, prelagati v dejanja, to je ono, ob čemur se stremljenje po značaju navadno izjalovi. Večina ljudi ve, kako bi naj ravnali, da bi bilo prav, ali „meso je navadno pre-slabo“, kakor pravimo, da se vsikdar in povsod tudi to stori, kar je prav. Potemtakem je dosega značaja pred vsem odvisna od trdne volje, ki ima seveda vsebovati tudi prestavo načela v dejanje, kajti ne da se govoriti o trdnosti volje, dokler je človek le in če še tako živo prepričan o pravosti svojih načel, ampak ona volja je trdna, ki načela tudi predstavlja v dejanja.

Ta trdna volja se pridobiva le po neprestani mnogoletni vaji, ki mora začeti, kakor hitro se človek jame zavediti samega sebe; torej že v zgodnji detinski dobi. Pot do trdne volje pa je pre-ma-g-o-v-a-n-j-e s-a-m-e-g-a-s-e-b-e; kajti v človeku, ne izven njega, se nahaja oni nasprotnik, ki vedno in vedno skuša omajati in podreti voljo k dobremu; dasi sicer zunanje razmere na človeka pritiskajo, je vendar človeška volja prosta ter se lahko nagne na slabo ali na dobro stran. Potemtakem je glavni pogoj za dober značaj: znati se premagovati. Vsak človek, ki je, oziroma je bil značaj, je

le po tem potu prišel do njega; drugega pota ni. V otroških letih so ga vzgojitelji navajali, premagovati samega sebe, v poznejših letih se je sam. So sicer tudi izjeme, da je človek prva leta živel v razvajanosti in šele pozneje, ko je prišel do boljšega spoznanja, se jel sam vzgajati v značaj in ga tudi dosegel; ali to ostanejo izjeme, ki ne podero pravila, da se vaja v premagovanju samega sebe ima gojiti že iz malega.

Premagovanje samega sebe ni lahka stvar, zlasti v sedanji dobi, ko človeku, ali recimo človeštvu, ničesar ne manjka toliko, kakor smisel za to-le vajo. Menda v nobeni zgodovinski dobi ta krepost ni bila tako na slabem, kakor baš v sedanji, ko nebrzdani duh liberalizma prešinja vse sloje in ko je kultura ustanovila nešteto sredstev, ki omehkužajo človeka. Zato pa tudi danes človeštvu, narodom ničesar ni tako treba, kakor vaje v premagovanju samega sebe. Možje, ki zgodovino dobro poznajo, trdijo, da v nobeni zgodovinski dobi ni bilo tako malo značajev, kakor v sedanji, in da je redkost dobrih značajev glavni vzrok današnje socialne bede in vrtoglavosti. Če si predočimo, kar smo prej rekli, nam bo vzrok te resne in žalostne prikazni jasen. Narod, ki se hoče rešiti, najde rešitev le v odgoji značajev in potemtakem v resni vaji premagovanja samega sebe. To si Slovenci dobro zapomnimo! Kako je to krepost gojiti, o tem pa drugokrat.

Zabava.

Mladenič iz Nise.

(Dalje.)

Peto poglavje.

Črna tema je vladala v nisejskem gozdu, čeprav je stalo solnce najvišje. Le tu pa tam je prodril žalostno kak solnčni žarek skozi vejevje. V tem gozdu prebiva Teofil v velikanski jami. Pred to jamo sede roparji, Parmenon, Cozim in Hermej. Raznovrstne burke

in šale uganjajo pri rumeni vinski kapljici. Agaton pa sloni daleč proč na nekem deblu globoko zamišljen.

„Zapojmo si pesem,“ zakriči Parmenon. Tovariši ga takoj ubogajo in začnejo peti, da je odmevalo po gozdu. Ko odpojo, stopijo k zamišljenemu Agatonu. Cozim ga prime za rame, rekoč: „Neumnež, že zopet sam! Glej, kako je prijetno življenje!“

„Tu imaš! Pij!“ reče Parmenon ter mu ponudi čašo rumenega vinca.

„Na zdravje onega pij, katerega bomo danes oropali,“ zakriči Hermej.

„Če tudi je tvoj brat,“ pristavi porogljivo Parmenon.

Agaton odkloni kupico, rekoč:

„Ne bom pil.“

„Ha, ha,“ se smeji Parmenon. „Preveč si še navajen na materno mleko.“

„Dovolj tega!“ odgovori Agaton z jeznim glasom in hoče prijeti Parmenona.

V tem hipu pa prihiti Hermej, rekoč:

„Agaton, midva se skusiva.“

Pri teh besedah ga prime za vrat. Toda Agaton ga udari s pestjo tako močno, da se zvrne na tla. To povzroči mnogo krika in izvabi Teofila iz jame.

„Kaj pomeni ta prepir! Proč od tod!“ zakriči Teofil nad njimi. Roparji prestrašeni zbeže v temen gozd. Kmalu je prostor pred jamo prazen. Teofil obstoji zamišljen in gleda dolgo časa okoli. Obraz mu je upadel in bled, oči vdrti, lasje razmršeni. Ogrnjen je v rdeč plašč, oa strani visi dolg, oster meč. Nekaj časa molči, nato se prime za glavo in vzdihne globoko:

„O neumnež! Kaj naj začnem — nikjer miru in pokoja — in vendar sem tako zmučen —“ Sede na star štor pred jamo in nadaljuje:

„Oh, truden sem, zelo truden! Ko sem bil še suženj, sem tudi težko delal od jutra do večera, toda kako sem spal sladko do ranega jutra. Niso me mučile strašne sanje, ne notranji boji — bil sem zadovoljen, srečen, tako srečen. In zdaj?“

Pri teh besedah se zgrudi na tla. Po hudem dušnem boju se nekoliko poairi in reče z lahnim glasom:

„Še enkrat poskusim. Lahko noč, Teofil! Zaspi — toda, oh, sen ga prenese tja v deželo strašnih, morečih sanj.“

Med tem se pa priplazijo roparji do jame.

„Spi!“ zašepeče na lahno Parmenon tovarišem.

„Pustite ga, pustite!“ reče Agaton — „saj je to prvo spanje po tako dolgem času.“

Roparji se tiho splazijo v bližnje grmovje, odkoder lahko opazujejo svojega spečega poglavarja.

„Ta človek mi je uganka,“ začne Parmenon, — „tako srčen kot lev, če pride do spopada — poln strahu pa, če je sam.“

„Glejte, kako se premetava,“ zašepeče Cozim in pokaže na Teofila.

„Sanja se mu,“ pristavi Agaton.

„Hude sanje, kako se zvija!“ reče Parmenon.

„Vzdihuje,“ pripomni Agaton. V sree se mu zasmili nesrečni Teofil.

„Vstaja,“ zašepeče Cozim in vsi roparji izginejo iz grmovja.

Teofil vije svoje roke. Bolesten klic: Lojda, — Janez, se izvije iz njegovih ust. Nato vstane in pogleda okoli. Z obupnim glasom začne:

„Oh, te mučne sanje. Ne dajo mi pokoja. — Tu jama! — Tam gozd! — Sam, zapuščen od onh, ki sem jih ljubil tako prisrčno. — Pa vendar ste mi ve sanje — podoba upanja, ki mi obeta rešitev. Kako je že bilo?“

Nekoliko pomišlja, nato pa vzdihne obupno:

„Kaj se bom tolažil s sanjami! Saj je zastonj. Škofova kletev stoji kot pošast pred menoj, ki mi hoče požreti še to tolažilno upanje.“

Pri teh besedah se nasloni na deblo in začne jokati.

Tako globoko zamišljenega in objokanega najde Agaton, ki je pustil svoje tovariše ter se natihome priplazil k Teofilu.

„Odpusti mi, da se ti bližam,“ ga prijazno nagovori Agaton.

„Kaj hočeš?“ zakriči nad njim poglavar — „pusti me v miru!“

Toda Agaton se ne da prestrašiti. Stopi en korak bližje, rekoč: „Samo par besed, samo eno vprašanje dovolj: Imaš očeta?“

Teofil se strese pri tem vprašanju in zajeclja:

„Ne!“

„Mater?“ vpraša Agaton.

„Tudi ne!“ odgovori Teofil s tresočim glasom. (Milo pogleda Agaton Teofila pri teh besedah in reče:

„Pa vendar si včasih tako žalosten, tako potrt, — kakor da bi zapustil svoje starše, kakor sem storil to jaz v svoji lahkomišelnosti.“

Teofil si obriše solze in reče poln žalosti:

„Vse ti hočem razodeti! Imam očeta — še več, nego očeta — imam prijatelja, rešitelja, ki mi ga je Bog poslal.“

„Pa si ga zapustil?“ vpraša radovedno Agaton.

„Imam tudi sestro,“ nadaljuje Teofil, — „sestro, ki me ljubi tako pri srčno.“

„In si jo tudi zapustil?“ vpraša vnovič Agaton. Nato prime poglavarja za roko, rekoč:

„Teofil, poslušaj me! Enaka usoda naju je zadela, usoda, ki izvira iz enake krivde. Delajva zdaj tudi oba enako in beživa!“

„Si ti proklet?“ ga vpraša Teofil.

„Ne!“ odvrne Agaton.

„Potem pa molči in me pusti!“ zakliče nad njim Teofil in pogleda ostro v obraz roparju, ki se je bil žalostno odstranil z besedami:

„Torej je vse upanje zastonj!“

„In tudi ves (dušni mir,“ vzdihne za njim Teofil, — vsa tolažba, vse, vse! — Toda, je li mogoče?“

Pri teh besedah pogleda okoli, in ko vidi, da je sam, zavpije obupno:

„Ne! Tako ne gre dalje! Kaj me zadržuje? Tu je prepad! — Samo trenotek — in vsega je konec.“

V teh mislih spleza s čudovito naglico na skalo in stopi pred prepad. Že hoče skočiti — toda nekaj ga potegne nazaj. Strese se. Pred oči mu zopet stopijo sanje, sanje tolažilnega upanja. Nekaj časa pomišlja in gre nato proč od prepada k svoji jami.

Še enkrat se globoko zamisli v sanje, ki so ga ravnokar rešile strašne smrti:

„Tam-le na skali sem stal,“ šepeta sam pri sebi, — „tam sem stal in gledal proti Nisi. Zraven mene pa je stal demon — Teag je bil. Njegove oči so žarele kot ogenj, porogljiv posmeh se je prikazal na njegovem obrazu — in o Bog, s svojimi rokami me je sunil v prepad. V tem hipu me je zapustila zavest. Toda glej! Nebeška luč me je zopet oživila. Pogledal je kvišku. Kaj vidim! Prepad je bil spremenjen v lep vrt, poln duhtečega cvetja. Na Teagovem mestu pa je stal Janez, poln milobe in ljubezni. V rokah pa je imel Lojdo. Oj, kako sem bil srečen, nepopisno srečen! Poln hrepenenja sem zaklical:

„Moj oče, moja sestra, pomagajta mi! Janez, Lojda!“

Pri teh besedah pade Teofil na zemljo in zajoče, saj je vedel, da se te lepe sanje ne bodo uresničile nikdar.

V tem hipu zadoni krik: „Morilec!“

„Kdo me moti?“ vpraša jezno Teofil in v tem trenotku že vidi pred seboj na tleh Parmenona, ki ga je Agaton treščil ob tla.

„Moj Bog!“ zaječi Agaton, — „morilec mojega brata.“

Med tem se vzdigne Parmenon, vrže mošnjo z zlatom pred poglavarja in odide.

„Kje je Teofil?“ vpraša bežečega Parmenona Cozim. Parmenon pokaže s prstom ter zbeži dalje, ker se je bal poglavarja, ki je strogo prepovedal vsak krvav spopad.

Cozim pristopi k Teofilu, rekoč:

„Dobro, da te najdem. Neko novico ti imam sporočiti. Tam zunaj pri tistih treh hrastih stoji starček. Spremlja ga zala deklica. Meneč, da je kak kupec, ga primem in zahtevam od nje ga denarja. Vse ti dam — kar imam, reče tako prijazno in milo, da se mi v srce zasmili — vse rad dam, samo pelji me k poglavarju.

Takoj ustrežem njegovi želji in hitim k tebi.“

Teofil stoji zamišljen.

Agaton pa, ki je stal ob strani, se neprenehoma joče in vzdihuje:

„Na tem-le pristanu, ki mu ga je dala v dar dobra mati, sem spoznal svojega brata. O moj brat Tit!“

„Kaj se cmiraš, neumnež!“ zakriči nad njim Cozim — „tvoj brat živi in je zdrav. Oni starček, o katerem sem ravnokar pripovedoval, je povzdignil oči proti nebu in molil — nato se dotakne tvojega brata, ki je takoj vstal in začel hoditi.“

Teofil se strese in tiho ponovi besede: „Povzdignil oči proti nebu in molil —“

„Teofil!“ se obrne Cozim proti poglavarju — „tu imam neko pismo. Agaton, iz žepa tvojega brata je padlo. Jaz ga pobrem — toda ne znam čitati. Teofil! Čитай ti!“

Poglavar vzame pismo iz roke.

„Na me!“ zakliče z jasnim obrazom in čita: „Pozdrav velikemu poglavarju roparjev v nisejskih gozdih!“

Svojega najstarejšega sina pošiljam k tebi z odkupnino za njegovega brata.

„Teofil! To sem jaz!“ ga prekine Agaton.

Teofil ga pogleda in čita dalje:

„Nekega dne, ko bi imel biti kaznovan, je zbežal iz hiše svojega očeta. Preveč sem ga ljubil, marsikako stvar spregledal. Zato je prišlo tako. Dolgo nisem znal ničesar o njem. Pred kratkim pa izvem, kje da je. Prosim te torej, veliki poglavar, vzemi blagohotno to odkupnino in daj mi nazaj mojega sina! Ponižno udani: Lizija.“

„Oh moj oče!“ zakliče Agaton in pade na zemljo. Teofil vzame mošnjo z denarjem ter jo vrže Agatonu, rekoč:

„Vzemi jo in pojdi z bratom!“

Med tem pa že pride brat Tit s Parmenonom in Hermejem. Bil je ginen prizer, ko sta se objela v prisrčnem objemu ljubeča brata.

(Konec prihodnjtj.)

Jasne noči!

Zvezde mile, zvezde drage
vas bi gledal vse noči,
zvezde nežne, zvezde drage!

Kvišku moj pozdrav hiti,
vneto se srce topi,
dvigajo me misli blage:

»Stvarnik večni, tebi slava,
ti veseljstva si vladar,
k tebi željna duša plava,
tudi jaz sem tvoja stvar!«

Zvezde krasne, zvezde drage,
k vam nocej pozdrav kipi,
sestre ve ste meni drage,
vas bi gledal vse noči.

Brojan.

Ko sanjal sem v mladostnih dneh...

Ko sanjal sem v mladostnih dneh,
takrat sem rekel duši svoji:

»Naj srečen bo slovenski rod,
rojaki mili moji
zarišejo naj slavna dela:
o da bi rastla mesta naša!

Naš Maribor naj Dunaj bo,
Pariz naj bo Ljubljana bela,
Celovec krasni Carigrad,
naš Trst pa London naj postane!« —
Zavriskala je duša moja:
»Bog daj, da to bi doživela!...«

Pač sanjal sem v mladostnih dneh!

A danes kličem v duši svoji:
»Naj srečen bo slovenski rod,
rojaki ljubi moji
zarišejo naj večna dela:

Naj bodo le veseli, zdravi,
priprosti kmetje, a pošteni,
njih src naj jim ne skruni greh,
naj koprne po rajski slavi,
in sladka čast jim delo bodi
in prava naj jih védnost vodi!

Le zelenite, ve gorice,
smehljajte ljubke se vasice:
slovenski dragi rod
postane naj sam svoj gospod
ponöšen na domačih tleh!«

Brojan.

Tri matere.

Slovenko mi je Bog izbral,
da môja je telesna mati.
In jézik mi po njej je dal,
zató ga môram spoštovati.

A več je duša ko telo,
njej večnost jasna se razcveta;
mar ona naj sirota bo
brez matere in brez očeta?!

Ko sem zagledal luč sveta,
me cerkev božja je sprejela,
ponesla tjákaj pred Boga,
in milost mi je zažarela.

Na zemlji mamki imam dve,
v nebesih mati tretja biva,
za kojo mi gori srce:
Marija — Mati ljubezniva.

Brojan.

Ura naglo je obstala ...

Ura naglo je obstala,
težkoskrivnostna tihota
je po sobi zavladovala.

Tam na postelji ležalo.
je telo vse izmučeno
in se s smrtjo bojevalo. —

Uro v tek sem spet zatočil ...
... se premaknil je kazalec —
s trupla duh se bil je ločil ...

Starogorski.

Ko se na njivi ...

Ko se na njivi klasje zlato
ob vetriču je majalo,
je bilo, kakor bi na morju
valovje v vetru vstajalo.

Rdeči kokolj in plavica
vzdrhtela sta, se zibala,
kot bi na valih jadrnica
se gugala in plavala.

Starogorski.

Kaj je novega po svetu?

V naši domači politiki sta iz zadnjega časa najvažnejši dve reči: volitev dne 4. julija pa odgojenje državnega zbora. Z najgršimi lažmi in nasilstvi so celjski liberalci agitirali za svojega kandidata Kaca, z njimi so potegnili socialni demokratje in štajercijanski nemčurji, a slovensko ljudstvo jim je dalo primeren odgovor. Kandidat Slovenske kmečke zveze dr. Vrstovšek je dobil 3179 glasov, Kac pa le 1730 glasov. Volilci marnberškega, slovenjegraškega, šoštanjkega, gornjegraškega okraja si naj dobro zapomnijo, kaj so vganjali liberalci in naj spoznajo iz tega, kakšni so ti ljudje in kaj bi imelo ljudstvo pričakovati, če bi ti dobili enkrat oblast v roke. Liberalizem spada na smetišče! — Državni zbor je bil dne 5. julija odgojen do jeseni, ker se je kolò čisto zavrglo. Slovenski poslanci so napeli vse sile proti nam sovražni vladi. Mi privoščimo Italijanom njihovo visoko šolo, ne pustimo pa več, da bi vlada drugim rezala kruh, nam pa dajala kamenje in škorpijone. Pri vojaških naborih in pri plačevanju davka nas poznate, kjer se pa gre za pravice, nas prezirate! V proračunskem odseku so Slovenci tako dolgo govorili, da se vladine predloge niso mogle rešiti in nazadnje je predsednik odsekov dr. Chiari celo odložil svoje mesto. Ko so se skujali proti krivični vladi tudi sicer pokorni Poljaki, je vlada v torek zvečer 5. jul. poslala poslance domov. — V Levovu je prišlo dne 1. julija do krvavih pretepov med poljskimi in rušinskimi dijaki. Z Rusini namreč

ravnajo vlada in Poljaki tako kakor z nami Nemci. Streljali so celo z revolverji drug na drugega, en dijak je vsled tega umrl, več jih je ranjenih. Taki izgredi so gotovo obsojati, kriva pa jih je vlada, zakaj ne da narodom enakih pravic. — Istočasno, ko je vlada hotela dati Lahom visoko šolo, so ti napravili v Kopru velikanske škandale proti Avstriji. Laška drhal je izžvižgala c. in kr. vojno ladijo, kričala je: Doli Avstrija! celo proti cesarjevi osebi so se slišali sramotilni klici. Vmes pa so klicali: Živela Italija! In naša »pravična« c. kr. vlada jih bo še za to nagradila! — Huda toča je zopet zadnje dni oklestila mnoge kraje, zlasti gornjo Pesniško dolino, Slov. gorice pa okolico Trsta. — V Ameriki so začeli krvavo preganjati Zamorce ali črnce. Povod je dalo to, ker je v neki borbi, ki jo je gledalo 20.000 oseb, črncem premagal belega borilca. Razjarjeni belci vsled tega povsod preganjajo črnce. Zdi se, da so moderni ljudje znoreli ali podivjali. — Na Špankem so sedaj na vladi brezverski liberalci. Po francoskem vzgledu so tudi oni začeli boj proti cerkvi, slično tudi na Portugalskem. — Nemški cesar bojda pride 20. septembra na Dunaj. Dobrega gotovo ne bo nič prinesel. — Listi pišejo, da bo črnogorski knez 15. avg. svojo deželico proglasil za kraljestvo. Med Grško in Turčijo so še vedno strune napete in preti vojska. — Dne 10. julija so se na mnogih slovenskih krajih ustanovile podružnice »Slovenske straže«. Zlasti veličastno je bilo zborovanje v Ljubljani.

Orli.

Sv. Peter na M. s. Bilo je okoli Božiča, ko me nagovori moj tovariš. Ti ali bodeš pristopil k našemu novemu odseku »Orel«? Jaz sem nekaj časa razmišljal in si mislil: pri orlih je veliko truda in požrtvovalnosti; naposled sem se pa odločil in sem mu odgovoril, da pristopim samo s tem pogojem ako ne bode liberalcem všeč, tedaj bodem vstrajal, če pa bodo mirni, pa bodem takoj odstopil. Jaz sem si mislil, če bode jih v oči bodel naš odsek, tedaj je gotovo dobra stvar, ker se bojijo, da bi mi kaj znali, ako pa je slaba reč, tedaj

se jim pa bode dobro zdelo. In glej ga spaka. Komaj smo prišli dvakrat k telovadbi že pridejo »špejat«. Potem pa če je kateri prišel h kakemu Orlu, že ga je zbadal, ali pa od odseka spravljaj. To se mi je dopadlo, zato pa vstrajam in ostanem svoji obljubi zvest. Zdaj se pridno vadimo, ko je veliko dela na polju, le enkrat v tednu v telovadnici. Ob enem se pa spopolnujemo v disciplini, vstrajnosti in v drugih čednostih. Dal Bog veliko blagoslova v našem trudapolnem odseku. »Nazdar!«

Dekliški vrtec.

Dobra gospodinja. V zadnji številki „Našega Doma“ sem vam bila, drage mlade kuharice, obljubila nekaj nasvetov glede vkuhane juhe. — Ne pričakujte pa danes posebnih receptov, teh lahko najdete v obilici v vsaki kuharski knjigi. Kakor sem že omenila, gre meni bolj za to, da vam podam nekaj v obče veljavnih navodil. Še enkrat povdarjam, da si pri svojih izvajanjih le predočujem prosto domačo kuhinjo, nikakor pa ne umetno kuhno z raznimi finesami. Torej le iz tega stališča nekaj točk.

1. Ogibaj se vseh takozvanih prefinih umetnih vkuh. Še izurjeni gospodski kuharici se mnogokrat ponesrečijo; — pa tudi v najugodnejšem slučaju njih dobrota nikakor ne odgovarja velikemu trudu in precejšnjim stroškom.

2. Uporablaj — po možnosti — le domače reči. Kaj se vendar vse lahko pripravlja iz moke, jaje in drugih domačih pridelkov? Zakaj si torej delati nepotrebnih stroškov? Komu ne bi bili znani: cmoki, nokrli, rezanci, krpice? Tu večinoma ni treba nobenega kupovanja, in vendar so ravno te vkuhe zelo dobre in tudi v obče priljubljene.

3. Izjemo bi glede kupovanja le delala z rižem; riž ni drag, pri tem pa vendar okusen, zdrav, ter ne dela

kuharici nobene zamude, posebno, če se ga samo v juho vkuha: s praženim rižem je, seve, že več dela. Pri rižu odsvetujem predolgotrajno kuhanje in praženje; riž ne bi smel dalje vreti, kakor četrť ure, razkuhan riž nima več dobrega okusa. Ne kupuj nikdar riža preslabe vrste: s tem si malo prihraniš. Dobre vrste riža niso samo okusnejše, temveč tudi mnogo izdatnejše.

4. Ne vkuhaj ne pregosto in ne prereditko.

5. Juhne vkuhe ne smejo biti na pol surove; a tudi pred predolgim vrenjem moram svariti. Vsaka vkuha ima svoj določen čas. Ne vkuhaj prezgodaj; juha naj bo pripravljena točno ob jedilni uri — ne preje.

6. Zelo močnate vkuhe — osobito emoke — treba je kuhati na vodi; po zadostnem vrenju jih je vzeti iz vode ter politi z dobro precejeno juho. Močnate vkuhe juho namreč preveč kalijo in zgostijo.

7. Ako govedine ni na razpolago, priporočam obaro iz kureline; kot prilogo nasvetujem popečene žemlje, ali pražen riž, ob primernem času tudi grah.

To za danes; prihodnjič vam hočem o drugi važni zadevi govoriti.

Stara kuharica.

Sloga in edinost. Res lep je vrt, v katerem je marljivo vsadil vrtnar nebrojnih cvetlic, ki ga s svojim cvetjem in prijetno vonjavo razveseljujejo ter mu nudijo s svojo krasoto lepih nauk. Stopajoč od gredice do gredice občuduje skrbni vrtnar lep red, kako se lepo vse vjema, vsaka cvetlica se strinja s svojo sovrstnico iste vrste, vsako peresce, vsak listič je v lepem skladu z drugim. Zdaj pa vprašam vas, drage mladenke, kako pa je kaj z vašo složnostjo in zastopnostjo v marsikateri dekliški zvezi? Marsikje se nahaja mnogo prepira med sovrstnicami, ker vsaka bi rada imela prednost: ako pa te ni mogoče doseči, nastane prepir in brezmejno obrekovanje, kar se pa tudi posebno med večjimi pevskimi zbori rado opaža, v katerih so navadno zastopane mladenke dekliške zveze. Iz lastnega prepričanja smem in moram reči, da tam, kjer bi naj vladala sloga in edinost, vlada le prepir in obrekovanje.

Mlendenke, katerim je dal Bog grlo za petje, da bi prepevale svete in narodne pesmi, se prepirajo in pisano pogledujejo ter pevski zbor, posebno pa g. pevovodjo znemirjajo tako, da mora marsikaterokrat s svojim opominjevanjem poseči vmes. Mnogo je deklet, ki si mislijo, da prav lepo pojejo, čeravno kriče, kakor sraka na veji. Potem pa tisto nesrečno obrekovanje! Ena drugo obira, da ni začetka ne konca, na vse zadnje se pa čutijo vse nedolžne, ker pa ne morejo prikriti svojih izmišljenih besed, letajo od Poncija do Pilata, s svojim opravičevanjem. Kakor cvetlice v vrtu bodimo tudi mi složne in edine v dekliških zvezah in pevskih zboreh. Ravno tako —, drage sovrstnice, sloga in edinost naj vlada v naši sredini, naše pesmi, naj so posvetne ali nabožne, naj done v čast božjo, ne v pohvalo ljudi; ta iz sreca doneči glas naj gre tje pred nebeškega vrtnarja, ki se veseli uspeha pozemeljskega vrta, ako vidi, da si ponižne mladenke kakor marljive čebulice nabirajo nebeške zaklade. Kličem

vam: Delujte v verskem in narodnem oziru skupno in složno za svoj mili narod, za Marijo in Boga. Ako bode v naši sredini res vladala sloga, ponižnost in čistost, lahko nas bode ponižni vrtnar iz pozemeljskega vrta presadil v nebeški vrt, ki naj bode nam vsem po njegovem usmiljenju enkrat odprt.

Ana Jurjevška.

Petje razvedrilo duše.

Zakaj bi jaz neki ne pela?
Zakaj bi vesela ne b'la!
saj pogledi na rajsko višino
blažijo bolesi trpinu.

Drage mladenke, rada bi vam nekaj svetovala, oziroma priporočila, in to je, petje.

Dobra, vesela pesmica iz grla Slovenke, ona gotovo služi v razvedrilo duše, ne samo tvoje, temveč vseh, ki so v tvoji bližini. Zakaj v pesmi si lahko izlivamo čutila svoje duše, v njih ogrevamo ljubezen do Boga in Marije, in ž njimi opevamo milo svojo domovino.

Ne pustimo gospodovati v svojem srcu slabim mislim in željam, temveč povzdiguemo svoje duše k Bogu, da se obranimo strupa, ki nam ga ponuja ta reven, minljivi svet. Posebno pa si varujmo jezik, ta majhen organ človeškega telesa, ki napravi toliko pohujšanja.

Žalostno, naravnost sramotno je, če se zbere kje mladina bodisi že kate-regakoli spola, če prepevajo le umazane pesmi. In če tako nesramno petje poslušajo celo otroci, o! kako hitro poskušajo peti za njimi. Take pesmi so gotovo strup nedolžnemu srcu nepokvarjene mladine.

Draga mladenka, če ti bodo posvetni veseljaki prigovarjali, da jim zakrožiš pesem, ki se njihovem razvajanemu življenju bolj prilega, ne daj se zapeljati, če tudi v tvoji bližini ni otročičev, te pa sliši Bog in Marija in angel tvoj joka.

Nasprotno pa lahko pridobiš s pesmicami sreca nedolžne mladine za Marijo in milo domovino. Zakaj srce otrokovo je mehko kakor vosek, vanj lahko vtisnemo podobo spoznanja dobrega

in slabega ter ga na tak način rešimo propasti.

S tem imamo dvojno korist, sebi v razvedrilo duše, če je pesmica dobra in blažilna, otroke pa navajamo k dobremu. Lepa pesem tudi lajša in sladi delo. Kjer utihne pesem, gine tudi srčna zadovoljnost in pravo veselje.

Zato pa:

Slovenske mladenke,
le pojte veselo,
domačo deželo
dramite naprej!

Zvonimira.

Društveni glasnik.

Slovensko katol. izobraževalno društvo »Kres« v Gradcu (Pestalozzistraße 63 P). — Minula je zima, ki je notranjemu društvenemu življenju najbolj naklonjena, toda delavnost članov se ni prav nič zmanjšala. Z istim veseljem zahajajo društveniki posebno ob nedeljah v »Kres«, z istim navdušenjem se ga oklepajo in mu pridobivajo novih članov. — Naj povem med novicami najprej, da smo se na Vnebohod dali fotografirati. Žalibog je bil dan nekoliko nesrečno izbran, ko vsled praznika veliko članic ni imelo prosto. Vsled precejšnje hitrice nekateri tudi niso pravi čas zvedeli za odborov sklep. To skušnjo si bo treba za prihodnjič zapomniti. Razglednice so pa jako lično izdelane. Razpečalo se jih je tekom enega meseca do 700. — Knjižnica se je vsled darila »Slovenske straže« v znesku 50 K zopet precej pomnožila. Izmed novonakupljenih del naj omenim le vse zvezke Jurčiča in zgodovinske romane Sienkiewiczze. — Binkoštni ponedeljek nas je obiskal urednik »Bogoljuba« in »Zlate dobe« veleč. gosp. župnik Jan. Ev. Kalan ter mnogoštevilno zbranim članom in članicam orisal v prikupni, pogosto šaljivi obliki vzorno društveno delovanje. Veleč. g. župnik je pristopil h »Kresu« kot ustanovnik, za kar se mu iskreno zahvaljujemo. — Ostale nedelje so se vršile večinoma vaje pevskih zborov in igralcev, ki bi imeli nastopiti pri veselici dne 12. junija. Hoteli smo z večjo prireditvijo praznovati obletnico »Kresar«. Toda ravno o tem času nismo mogli dobiti večje dvorane, vsled česar smo morali igro preložiti na poznejši čas. Da pa vendar ne ostanemo brez letne veselice in da pridne pevke in pevci pokažejo, kar so se spomladi naučili, smo priredili isti dan v vseh prostorih restavracije »Zur großen Bierquelle« veselico v manjšem obsegu. Društvenikov in njihovih znancev je prišlo toliko, da se jih je moralo veliko vrniti, pa še tisti, ki so ostali, niso dobili vsi prostora pri popolnoma zasedenih mizah. Abs. iur. M. Malnerič se je v lepem govoru ozrl v enoletno zgodovino »Kresa« in v krepkih potezih narisal njegovo delovanje. Slovensko ljudstvo v Gradcu je dobilo s »Kresom« to, česar ni imelo še nikdar prej. »Kres« je najmočnejše slovensko društvo v Gradcu. Ni zlepa društva, ki bi imelo izbranejšo in skrbnejše urejeno knjižnico, kakor jo je preskrbel »Slov. dijaška zveza« »Kresus«. Edini mešani in ženski zbor v Gradcu ima »Kres«. Kdaj se je slišalo v tukajšnjih slov. društvih toliko in

tako temeljitih ljudskih predavanj akademično izobraženih mož kakor v »Kresu«? Nравne in umske izobrazbe se doslej še v nobenem slov. društvu v Gradcu ni gojilo v taki meri, zato pa vlada med »Kresovimi« člani vkljub strogi disciplini neprisiljeno veselje in zadovoljstvo. Govornik pozivlja vse katoliške Slovence v »Kres«. Stati moramo na stališču: Kdor ni v »Kresu«, se ne sme šteti med zavedne katoliške Slovence v Gradcu. Buren plosk je pokazal, da so ponesne besede gosp. Malneriča izzvale jasen odmev v srcu vseh navzočih. Za govorom so se vrstili društveni mešani in ženski zbor ter moški zbor slov. kat. akad. društva »Zarja«. Skušali so drug drugega prekositi, vendar pa moramo reči, da je bil mešani zbor najpestrejši in je vzbujal tudi največ pozornosti. Po polletnem obstoju se je tako izvežbal in njegov nastop je tako siguran, da nas lahko marsikatero večje izobraževalno društvo zanj zavida. Pa tudi novi ženski zbor ni bil slab. Da je nastopil prvič, se ni moglo soditi niti po zunanem nastopu niti po izvajanju. Gosp. pevovodja cand. iur. Al. Juvan pevskih zborov ni samo dobro izšolal, ampak jim je znal vdihniti tudi oni pogum in zaupanje v svoje sile, brez katerega ni pravega nastopa. V znak hvalečnosti mu je poklonil odbor »Kresa« sliko društvenih članov v lepem okviru. Navdušeni govor, lepo petje in neumorno delujoča šaljiva pošta je poskrbelo, da je vladala na veselici vesela in neprisiljena prosta zabava. Bilo je zadovoljno občinstvo in blagajnik, kateremu se je lepi uspeh pokazal v precej visokih številkah. — Ob našo veselico se je spodtaknil samo neki vremenski prerok, ki za »delavsko podporno« društvo »Domovina« piše večidel žalostne novice v »Narodni list«. Zdaj pa zdaj se oglasi, pa o »Domovini« ne ve povedati drugega, kakor da ne gre in ne gre, da se »napredna« inteligenca nič ne zanima za delavce, da »Domovinkam« na cesti niti ne odzdravlja itd. Potem se pa redno zaleti v »Kres«, kakor da bi bili mi vsega tega krivi. Saj smo vam že lansko leto povedali, da bo prišla za ne več »krščansko« društvo »Domovina« doba suhih let. Tudi za zadnjo veselico nam očita, da smo jo nalašč priredili 12. junija, dasi smo že dva meseca prej vedeli za nameravano vrtno veselico »Domovine«. Da smo vroče želeli slabega vremena itd. Da ne bo melanholični dopisnik v dvomih, mu izdamo, da smo že pred Veliko nočjo sklenili prirediti 12. junija veselico. Pa ne, da bi bili vi zvedeli za to in nam hoteli

nagajati? No, poznalo se ni nič. Sicer pa tudi niste nikoli zadovoljni. Prišli so na vašo veselico »stari in mladi«, akademični naraščaj iz »Triglava« in »Tabora«, lepo število »Nadašev«, zastopnik »Cirilmetodarjev«, »gibčna slovenska mladina«, skratka vrt je bil napolnjen do zadnjega kotička. Če bi mi prav ne imeli veselice, vas ne bi mogli počastiti, ker bi manjkalo prostora. Ali ne veste tega, da se velika vrtna veselica ne da prirediti na majhnem vrtu? Dopisniku se sanja, da smo se bali, »da bi se nekatere ovčice vdeležile veselice brezverskega društva«. Naj vam naše ovčice ne delajo sivih las, pogledjte rajše včasih za svojimi kostruni, da vam ne bodo uhajali v napačne kraje. Da je prišlo proti večeru več gospodičen k nam, ki so bile prej na vaši veselici, nismo mi krivi, morda je bila vaša mladina le preveč »gibčna«. Kar se sicer tiče vašega društva, vemo, da prihaja v »Domovino« še nekaj katoliških listov. Tčda to ni dokaz za vašo pobožnost, v tem dejstvu se kaže le veliko in res krščansko usmiljenje, ki ga imajo upravništva teh listov z vami. Če bi vam jih ne pošiljala — zastoj seveda — bi si vaši člani razklenili čeljusti od dolgega časa. Drugega tako nimate v društvu, kar bi bilo vredno brati. Torej brigajte se lepo sami zase in organizirajte tiste stotine slovenskih delavcev, o katerih ste vedeli lansko leto toliko povedati, da ne bo pravil vaš reformator iz »Čitalnice«, da mu je žal, ker je za »Domovino« že toliko brez uspeha žrtvoval. Mi bomo shajali tudi zanaprej brez vas, kakor smo doslej lahko.

Kebej na Pohorju. Vsakega rodoljuba mora iz srca razveseliti, ko vidi, kako se v pripristem narodu vzbujajo čuti za vse lepo in vzvišeno. Takšna radost je tudi nas prešinjala, ko smo gledali na predvečer goda sv. apostolov Cirila in Metoda dne 4. julija po širnem Dravskem in Ptujskem polju kakor tudi po vinorodnih Slovenskih goricah, kako so plamteli kresovi kvišku, naznanjajoč, da živijo tam še vedno ljudje, ki so vneti za to, kar je vzvišene in svetega, za svoje najdražje svetinje, ki sta jih prinesla sv. brata Ciril in Metod: sv. vero in narodnost. Pa tudi mi kebeljski mladeniči nismo v tem oziru hoteli zaostati za drugimi. Napravili smo si velik, krasen kres na hribčku v bližini Sp. Keblja, ki naj bi širni slovenski domovini naznanjal, da smo tudi mi vneti za ti najdražji svetinji in da imamo tudi mi kakor drugi iste nazore in iste cilje. Gromoviti streli topičev so tudi pri nas naznanjali, da smo pravi sinovi majke Slave. Akoravno še nimamo nikakega društva in sploh nikake organizacije v narodnem oziru, vendar že lahko rečemo s pesnikom: »V hribih se dela dan, v hribih žari.« Da, žari se pri nas in za to zarjo mora priti krasen dan narodnega prebujenja in prerodenja za našo župnijo. Čudno se nam je zdelo, ko se nam je v pozni noči uri, ko je kres že do polovice dogorel, hotelo zabraniti nadaljnje streljanje iz topičev, češ, da so topiči nezanesljivi in nevarni. Neumevno se nam zdi, da so samo za slovensko slavnost nevarni, dočim so za nemčurje dobri kakoršnikoli. Hudobna na-

kana nasprotna stranke pa se je izjalovila, ko se je pri preiskovanju topičev dognalo, da so popolnoma zanesljivi, in mi smo lahko z mirnim srcem streljali naprej. Nevarni so le za nasprotnike, kajti s tem spoznajo, da nas še ne bodo tako kmalu pogoltnili v svoja nenasičena žrela. Dokler se še bo slovenski narod zavedal svojih pravic v isti meri kakor sedaj, se mu ni treba bati propada in strahu pred nasprotnikom. Vsa čast tistim, ki so prižgali kresove ta večer in tudi tistim, ki so agitirali za nje. Še živimo Slovenci in se bijemo za svoj obstanek ter slavimo naša blagovestnika, sv. brata Cirila in Metoda.

Živi, živi duh slovenski,
Bodi živ na veke.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Prvokrat, odkar prihajaš med nas v novi obliki, se oglašamo lovrenški mladeniči in mladenke pri tebi, ljubi »Naš Dom«. Naznanjamo ti veselo vest, da smo si 26. rožnika slovesno otvorili nov oder, ki smo si ga dolgo želeli. Požrtvovalnosti in navdušenosti odbora in mnogih udov se imamo zanj zahvaliti. Sestavil nam ga je domačin, odbornik društva, M. Fošnarič, naslikal pa prav lično akad. slikar g. Fras iz Slivnice. Hvala vsem za trud! Slavnost, s katero smo ga otvorili, je vse zadovoljila, tudi društveni finančni minister si je zadovoljno mel roke. Deklamatorji, pevci pod vodstvom novega organista so dobro rešili svojo nalogo. Istotako sta nad pričakovanje dobro uspeli igrati »Sv. Cita« in »Krčmar pri zvitem rogu. Bil je prvi nastop, pa vsi mnogoštevilni gostje (krog 300) iz Cirkovec, Gore, Ptuja, Hajdine so zatrjevali, da tako sigurnega nastopa niso pričakovali. Našo slovesnost je posebno povzdignil g. dr. Hohnjec s slavnostnim govorom, v katerem nam je naslikal korist društvenih domov, pomen društev, namen gledaliških predstav ter vzpodbujal, da bi vedno in vsi vneto delovali za naroda slavo, korist in prosveto. Iskrena zahvala g. doktorju ter vsem mnogoštevilnim gostom! Daj Bog, da bi se večkrat zbirali v našem društvenem domu k lepi zabavi in tako potrebnemu pouku. Kar se je tako lepo začelo, naj se tudi krepko nadaljuje!

Mladeniški shod za podjunsko dolino na Koroškem, ki smo ga v zadnji številki naznanili, se je sijajno obnesel. Nemškutarji so pokazali svojo oliko s tem, da so prej ponoči razdejali pripravljeni govorniški oder. Spoznajte iz tega vsi: kaj bi bilo iz naše mladine, če bi prišla v kremplje teh surovin — bodisi na Koroškem ali na Štajerskem. Shoda se je vdeležilo okoli 1000 slovenskih mladeničev in mož. Po pozni službi božji je predsednik koroške kršč. soc. zveze otvoril zborovanje, pozdravil vse navzoče ter razvijal temeljne misli naše mladinske organizacije. Zvezni tajnik g. Vajncerlj je govoril o narodni obrambi, češ, Nemci so izdali geslo: Koroška mora postati nemška! To tudi pridno izvršujejo in vlada sama tako v Celovcu kakor na Dunaju jim gre na roke. Temu navalu se treba postaviti v bran ter se okleniti »Slov. Stražer«. Predsednik je na to govoril o potrebi in važnosti telovadne orga-

nizacije. Želimo le, da bi ta in drugi shodi na Koroškem obrodili obilo sadu. Koroška je bila nekdanj središče slovenskega naroda, dandanes je le predstraža. Zato pa, koroški Slovenci, zlasti mladina, na noge! Biti pošteni, zavedni, krščanski Slovenci, to bodi naš ponos!

Kamnica. Na praznik pr. R. krvi Jezus. 3. julija je bil pri nas veličasten shod Marijinih družb. No, ta dan se pa po pravici sme imenovati dan, ki nam ga je (po priprošnji naše nebeške Matere) Gospod pripravil. Okoli 9. ure pride pevajoč mnogobrojna procesija družabnic do križa čč. šolskih sester, kamor so jim domače družabnice prišle naproti z Marijo in njeno zastavo. Po kratkem pozdravu se začne veličastno pomikati ta procesija »belih« v Kamnico. Mili glasovi Marijinih pesmi, ubrano zvonjenje, zastave pri zastavi, vsa procesija bliščeča bela, to je bil pač naravnost veličasten prizor. Nekako ob četrtn na 10. uro je bila tiha sv. maša, med katero je bilo dolgo trajajoče — skupno sv. obhajilo. Ob 10. uri je bila pridiga. Preč. g. misijonar so prekrasno in pristrčno govorili o nevesti Kristusovi: »Kdo je ona, ki pride kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce, strašna, kakor dobro urejena vojskina truma?« Govor, ki bi si ga naj vsaka globoko v srce zapisala, ga vedno premišljevala in se natanko po njem ravnila. Po slovesni sv. maši, je bil skupen obed na vrtu g. Marinška. Ob 1. uri popoldne pa je postal ta vrt pravi parlament slovenskih deklet. Dvajset govornic je nastopilo ter govorilo in izročilo pozdrave od daleč in blizu. Prva je nastopila povzročiteljica tega lepega shoda, predstojnica Marijinih hčerk pri sv. Magdaleni, gđč. Uršula Brauneker. Iz celega govora je vel duh zvestobe in stanovitnosti. Ne vdajmo se! Potem so se po vrsti oglasila dekleta, od Sv. Petra (o sv. Cirilu in Metodu), zopet od Sv. Petra (pozdrav), od Sv. Lovrenca v Slov. Goricah (ljubimo Marijo), Št. Ilj v Slov. Goricah (Marijine družbe v političnem oziru), Št. Ilj (Marijine družbe prave učilnice za dekleta), Lojzika Horvat od Sv. Jurija ob Ščavnici: Marijo častimo, Sv. Jakob v Slov. Goricah (Marijine družabnice, narodne Slovenke). Zdaj zapojejo domačo: »Marija v Tebe upam« in druge: »Slovenka sem«. Zopet govori: od Sv. Benedikta v Slov. Goricah (pozdrav), od Sv. Martina pri Vurbergu (zelo navdušen govor) domačinka Tonika Hiter (jako gladko povedala zlata zrna za Marijino družbo), pozdrav iz Jarenine, domačinka Roza Sket (govor), Neža Bedrač (par navdušenih besed), pozdrav iz Ljutomer, pozdrav iz Hoč, preč. g. superior misijonar so nam razlagali o odsekih v Marijini družbi. Pozdrav iz Slivnice, pozdrav od Sv. Marjete ob Pesnici, prav lep pozdrav iz Cirkovc na Drav. polju in zopet nekaj navdušenih besed od Neže Bedrač, domačinke. Le navdušenje in veselje je vladalo in krasno petje se je razlegalo po senčnem vrtu. Hitro je potekel čas in šli smo mariborskim in selniškim sestricam naproti. Zopet mило Marijino petje, zopet zastave pri zastavi, lepo zvonjenje, veličasten spreved. Ob pol 3. uri je bila pridiga, v kateri so nam zopet preč. g. misijonar v prelepih,

zlata vrednih besedah priporočali dvoje opravil, ki sta jih Marija in njen Sin božji opravljala, namreč naj goreče molimo in pridno delamo. Za slovo pa so prosili Marijo, naj nas ona blagoslovi s svojim Sinom. Po slovesnih večernicah s Te Deum Laudamus, so nekatere daljne družbenice se vrnile domu, drugi pa smo se zbrali na vrtu in zopet smo slišali več jedmatih govorov in lepih pesmic. Nastopile so: Dečman Cecilija (Marijina svetinja naša vojaška suknja), iz Selnice deklamirala lepo pesem; iz Maribora (pesem), zopet iz Maribora (ognjevit govor). Gotovo bi še bili marsikaj lepega slišali, pa solnce je za goro šlo, treba je bilo ločitve. Pri križu čč. šolskih sester smo se poslovnili zopet za eno leto. Ta dan je pokazal bodočnost slovenskega naroda. Okoli osem sto Marijinih hčerk je bilo zbranih. Najbolj so se odlikovale dekleta iz slavnih Slov. Goric. Kakor kristal žari od svetlobe solnca, tako odseva iz src naših Marijinih hčerk navdušenje za nedolžno, a krepostno življenje. Bog daj in Marija, da bi vsako leto prišlo na ta dan tako lepo število družbenic počastit v to slovensko Marijino Celje svojo nebeško Mater. V imenu kamniške Marijine družbe se izreka pismena zahvala vsem sosestricam, da so se potrudile sem, prav posebna zahvala pa gre preč. g. misijonarju, da so nam dvakrat tako mičnokrasno pridigovali. Na zopetno veselo svidenje drugo leto!

Marijina družba.

Auberg nad Kamnico. Res krasne spomine imamo mi mladi v Kamnici. Zadnji čas ustanovili smo si Marijino družbo in mladeniško zvezo, dekleta se tudi zbirajo pod Marijino zastavo in se izobrazujejo na zborovanjih. In zdaj spet smo imeli lep uspeh in sicer Ciril-Metodove kresove na znanem hribu »Auberg« v Razpoki. Med gromenjem topičev se je zažgal prvi velikanski kres, čeravno je dež lil kakor iz škafa, in ko je ponehal ta kres, smo šli med gromenjem topičev k drugemu in sicer k pripravljeni bakljadi v znamenju sv. križa, kjer nam je mladenič in voj. novinec, Boštjan Kristovič v izbranih in vznesenih besedah govoril o znamenju sv. križa v čast sv. Cirila in Metoda, ter Ciril-Metodom kresu in kratko zgodovino slovanskih apostolov. Poslušalci so odobraval besede govornikov in topiči so zopet zagromeli. Potem je govornik utemeljeval pomen »Slov. Straž«, kakšen namen ima in kaj je za nas koristnega, ako se je oklenemo, in med gromenjem topičev so poslušalci ploskali in se izrekli za »Slov. Stražo«. Tako častno se je končal ob polnoči ta veseli večer in želimo več enakih prilik in sestankov.

Iz Pilštanja! Dne 3. julija je imela naša ml. zveza, svoj drugi shod s sledečim sporedom. 1. Pozdrav. Tinček Lapornik pozdravi v navdušenih besedah zbrane mladeniče. 2. Deklamacija, mladeniški pozdrav, H. Potočnik. 3. Govor A. Toplišek, govori, kako naj bi si mladeniči bili složni, da le tedaj bodo kaj dosegli, le tako bo imela ml. zveza kak pomen. In da bi fantje si ne iskali kruha po tujih krajih, kjer se večinoma spridijo. 4. Govor, Fr. Potočnik govori, da naj fantje tudi v de-

janju pokažejo, da so složni, da so vstrajni in navdušeni za dobro stvar. Za sklep nam preč. g. duh. voditelj prav iskreno priporoča, da naj se med našo mladino ustanovi podružnica »Straže« na kar je koj do 20 fantov pristopilo. Prav za prav se pa podružnica Straže ustanovi v nedeljo 10. Julija ob Ciril in Metodovi slovesnosti.

Naše geslo bodi Bog in nared.

Škale pri Velenju. Kakor vemo, da smrt nikogar ne zbira ampak le pobira, kamor jo pač Bog pošlje. Tako je tudi pri nas pokosila dne 5. Julija mlado Marijino hčerko Alojzijo Pleteršek v 21. letu njene starosti, torej v najlepšem cvetu mladosti. Da so jo vsa dekleta rada imele, to se je pokazalo, kako v obilnem številu so jo spremljale k večnemu počitku ter ji zapele žalostinko tako mило, da se je skoro vse solzilo. Oh počivaj nam sestra draga in bodi Ti zemljica lahka, da se vidimo kdaj tam gori nad zvezdami.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Dne 22. maja je imela naša deklinška zveza svoj peti shod. Vspored je bil sledeč. 1. Deklamacija: »Rabeljsko jezero«. (S. Gregorčič.) Deklamirala Terezija Bratec iz Gabernika. 2. Deklamacija: »Ujetega ptica tožba« (S. Gregorčič.) Deklamirala Amalija Mišek iz Sakušaka. 3. Govor. Kaj je temperament? — Imamo tudi vprašalno škatlјico, bilo je v njej nastavlјeno vprašanje, kaj pomeni beseda temperament? To vprašanje nam je Ana Gril iz Sakušaka s pomočjo č. g. V. Kropivškega v prav razločnih besedah razjasnila. Poučevala nas je, da so temperamentni različni in kako si naj njihovo moč v prid obračamo. 4. Govor. Č. g. Kropivšek so nas spodbujali za narodnoobrambno delo. Nadalje so nas bodrili za društveno delovanje. Poučevali so nas, kako naj skrbimo za izobrazbo srca.

Ta shod bo imel za nas Lovrenčka dekleta žalostne spomine. Imele smo zadnjikrat v svoji sredini č. g. voditelja ML in Deklinške Zveze. Č. g. Valentin Kropivšek so namreč prestavlјen k sv. Mihaelu blizu Šoštajna. Blagi gospod so osnovali pri nas Mladeniško in Deklinško Zvezo. Imeli so za vsakogar prijazno besedo, zlasti pa so bili skrbni voditelj šolske mladine. Zato se pa otroci niso mogli ločiti od njih. Ker so bili skrbni voditelj nas vseh, zato si bode vsakdo lahko mislil našo žalost na tej izgubi. Najbolj pa žalosti dobre farane to, da brezverski časniki toliko lažejo čez njih. Dekleta predrage, me pa zvesto izpolnjujmo njihove nauke, da se bo tudi zanaprej naša zveza razcvitala. Saj narod naš se v nas ozira, na našo se pomoč ozira in v nas vse svoje stavi nade, le v slogi se spolne nam nade.

Dne 16. junija je bilo zopet mesečno zborovanje deklinške zveze. Priredil se je šesti shod. Dekleta prihajajo z veseljem si izobraževati um in srce. Vspored je bil sledeč. 1. Deklamacija: »Pred podobo presvetega Srca«. Bogoljub. (Belastenski). Katarina Majerč iz Oblakov. 2. Deklamacija: »Vnebo pogledje«. Bogoljub (S. Elizabeta). Otilija Križan. 3. Govor. O plesu: Katarina Janžekovič iz Gaber-

nika nam je razjasnila, kako nevaren je ples za mlada dekleta, kajti ravno na plesu zgubi marsikatera svoje zdravje, si nakoplje nesrečo na tem svetu, na onem pa večno pogubljenje.

Predrage tovaršice, opustimo toraj vse plesanje. Pomislimo, koliko trpijo uboge duše v vicah med tem, ko se vrši ples, in koliko duš trpi v peklu, med tem ko se plesalke vrtijo v plesnem kolu. Sv. Jeronim nas opominja. »Žalostna izkušnja uči, da čim bolj raste v človeku ljubezen in zanimanje do plesa, tembolj zginujeta v njem ljubezen do Boga in veselje do molitve. Predsednica M. Tikvič nas je pa vnmela za češčenje presvetega Srca Jezusovega, navduševala nas je za pogosto sv. obhajilo, omenila med drugim tudi to, da se posvetnjakom niti ne sanja, kako veselje dobivajo pobožne duše v sv. obhajilu, pred sv. Rešnjim Telesom in v presvetem Srcu Jezusovem.

Č. g. Jožef Skvarč so nam obljubili osnovati narodno-obrambni odsek. Navduševali so nas, naj vstrajamo v delu, ki smo ga začeli. Storimo torej vsaka svojo dolžnost, zastavimo vse svoje moči, ako hočemo postati kdaj neutrudljive zagovornice sv. vere in mile slovenske domovine. Med bojne vrste me Slovenke, z mladeniči stopamo mladenke. da rodni nam svetinj ne vkrade. Mi gremo naprej, me mlade. Za nami vrstnice hitite, in v krepko zvezo se sklenite. Na svidenje!

Nekaj besed mladini Marijinih družb. Prosim Vas, sprejmite dobrovoljno te slabe vrstice od svoje osebnep nepoznane prijateljice. Predragi Marijini družabniki! Če hočete ostati zvesti sinovi in hčere Marijine, berite radi dobre knjige, ogiblјite se slabih družčin in veselici; čeravno kdo poreče: saj ni nič hudega, če malo časa grem v družčino; mladina se mora nekaj razvedriti. Samo na sebi ni tako hudo, pa nasledki so hudi. Prišla sem tudi za nekaj časa v slabo družbo, kjer so se shajale osebe obojega spola, pa kmalu sem spoznala njih namen in tudi sprevidela, kaj je bil vzrok — zakaj bili so pri hiši slabi časniki. (Lažnjivi »Štajerc« s svojim strupenim jezikom.) Zatorej, draga mladina, ogiblјi se posvetnih družb in veselici, posebno pa pregresnih. Če Vas ne veže dolžnost, da ravno morate kam iti, ostanite rajši doma. Berite dobre knjige in časnike, ker gotovo imate katere pri rokah. Iz njih lahko zajmete veliko dobrega za dušo in telo. Ker mnogo se jih je spreobrnilo po dobrih knjigah, mnogo pa tudi pohujšalo po slabih. Dalje prejemajmo radi sv. zakramente. Kakor se mi dozdeva, smo v tem zelo mlačni in malomarni. Kje drugje dobimo pomoč, da se ustavlјamo zanjkam zapeljivega sveta ter da ne omagamo v skušnjavah, če ne pri sv. obhajilu? Sv. obhajilo je orožje, s katerim se stanovitno bojujemo zoper vse napade hudega duha. Mar se tedaj ne bomo poslužili tolike duhovne dobrote? Ni dovolj samo po veselicah hoditi in se tam kazati narodnega, v duhovnem oziru pa malo ali celo nič storiti. Od kod hočemo pričakovati boljšo bodočnost, ako mladina postane brezverna in s tem zgubi vso oporo. Od nas samih je odvisen prihodnji naš blagor, ali naše gorje!

Kako grdo in žalostno je, če mladina med službo božjo zunaj cerkve postaja in po gostinzh poseda, kaj dobrega od take mladine ni pričakovati. Nekako kazalo verskega življenja in npravne poštenosti je spoštovanje do duhovnikov. Draga mladina! Spoštuj duhovnike, re glej toliko na njihovo lastno osebo, temveč na Kristusa, ki ga zastopa njihova oseba. Zakaj Kristus pravi: »Kdor vas zaničuje, mene zaničuje«. Torej dragi Marijini družabniki! Če hočete biti zvesti

sinovi in hčere Marijine, in če Vam je splah kaj ležeče na Vaši prihodnji sreči, potem si natigajte iz teh sicer priprostitih, a vendar dobro želečih besed šček naukov ter ga večkrat poduhajte. Branje dobrih knjig, samota in preje-manje sv. zakramentov je najboljši pripomoček, hudega se varovati in v dobrem napredovati.

Zdaj pa se poslavlja od Vas, Vam od Božje previdnosti vse dobro želeča Vaša prijateljica in najnevrednejša hči Marijina. ■

Govorniške vaje.

Biti slovenske krvi, biti Slovincu ponos.

Kdo bi mogel razumeti čustva, katera polnijo srce človeku, ki je bil dolgo dolgo let v daljni tujini, a se zdaj zopet vrača domov ter prvekrat zagleda domači kraj. Gotovo more umeti misli in čustva takega človeka le tisti, ki si je kaj takega skušil sam. Pa tudi če si le nekaj dni bil od doma, ali ti ni nekako posebno mehko in veselo pri srcu, ko zopet stopiš v domačo bišo, ko si zopet sredi med svojimi? Glej, dragi, iz tega lahko spoznaš resnico, da nam je Stvarnik sam zasadil v srce najnežnejšo ljubezen do domovine in do svojih. In to ljubezen je toraj dolžen čuvati in varovati, pa tudi gojiti v svojih prsih vsakdo. On, ki to nežno cvetko — ljubezen do domovine svoje in do svojega naroda — vniči, zamori v sebi, on stori naravnost hudebijo, krivico Stvarniku samemu: Tudi nam Slovincem je prav radodarno podelil Bog iskreno ljubezen do domovine in do svojega naroda, — le žal, da se dandanes najde toliko zaslepljenec, ki s silo zamorijo ta čut ter tako grešijo protinaravno in prav hudobno, ker porušijo svoj oltar v templju domovinske dolžnosti.

Saj je ravno naša slovenska domovina pred vsem vredna, da jo ljubimo z vsem ognjem svojega srca, saj prav naš milodoneči jezik zasluži, da ga cenimo nad vse, skratka, mi Slovenci imamo pred vsem vzrok, da smo ponosni na svojo narodnost.

Naša slovenska zemlja je krasna, da ji ni kmalu enake. Kako rodovitna so povečini naša polja, kako lepi naši travniki in gozdovi, in kako po vsem svetu slavno znane naše gorice! Slovenci kmet ima skoro vse na svojem, kar potrebuje.

Vrh tega ima naša slovenska zemlja tudi naravnih lepot, kakor malo katera. Krasijo jo nebrojni grički, pa tudi do neba kipečih, sloviti gor ne pogrša. Kakor srebrni pasi se vijejo bistre rečice in reke, pa tudi mogočni veletoki po naših slovenskih livadah. In celo globoko pod površjem — v veličastnih votlinah — razkriva slovenska zemlja domačinom, kakor strmečim tujcem kras svoj, bogastvo in zaklade svoje. Zato pa:

Kdo ljubil ne bi zemlje té,
Zakaj vspametelo ne bi nam srce,
Ko gledamo, da domovina naša
Dežele druge z biseri prekaša?

Kakor se nam torej glede na našo rodno zemljo, s katero nas je oblagodari Stvarnik, ni treba sramovati, da smo Slovenci, tako pa smo lahko ponosni tudi na svoj narodni značaj. Slovence od nekdanj dičijo lastnosti, katerih nima

marsikateri velik narod. Slovence je blagega srca, miren, tih in krotek, pa odkritosrčen in predvsem gostoljuben.

Drugi narodi so si s silo in z zvijačo, z ognjem in mečem prisvajali zemljo in vse mogoče pravice, a Slovenec ni hotel delati nikomur krivice: njegovo srce je premehko, presočutno! Zato tudi ni hrepel po nadvladi in ošabni mogočnosti, ampak je odnekaj krivico celo raje trpel, kakor krivico delal.

Pa če tudi je Slovenec blagega, mehkega srca, ponižen in krotek, vendarle ima tudi jeklene, pogumne prsi. Kadar je treba, zna neustrašno sukati meč ter se boriti kakor lev.

Vsaka ped slovenske zemlje je prepojena z junaško krvjo naših pradedov, katero so žrtvovali brez premisleka, ko jih je klical v to blagor svojega naroda, svoje domovine. Slovence je stal od nekdanj brabro, nepremakljivo, kakor skala sred viharjev, v boju za svetinje svoje, zvest vselej Bgu in svojemu vladarju. Kdo bi se torej še sramoval biti Slovenec, biti sin, če tudi majhnega, pa vendar vsega spoštovanja, vse časti vrednega naroda. Ne, ne sramujmo se svojega roda, ne svoje slovenske domovine, svoje slovenske krvi, ampak zavedajmo se, da smo Slovenci ter skazimo se vredne biti sinovi majke Slave, kajti biti slovenske krvi (je, — in) biti Slovincu ponos!

Slovenska deklica in žena v našem narodnem življenju.

Prelepo nalogo si je izbrala naša dekliska zveza, da hoče namreč probujati dekleta ter jih vneti za vse to, kar je dandanes potrebno slovenski deklici. Ta naloga je imenitna, je sveta naloga. Njo naj bi umevale in uvaževale vse deklice, zato pa bi naj tudi vse bile članice naše dekliske zveze.

Na vseh krajih slov. domovine vneto delujejo slov. možje za napredek slov. naroda, njim se pridružujejo z velikim navdušenjem slov. mladeniči. Slov. dekleta v tem oziru tudi nečejo zaostati, zato je zavladalo v novejšem času živahno gibanje tudi med slovensko deklisko mladino. In to je prav. In prav je, da smo se vzbudile tudi dekleta naše fare.

Slovenska deklica in žena zavzema v našem narodnem življenju jako važno mesto. Slovensko ženstvo lahko veliko stori v blagor domovine, v blagor slov. naroda. Ne prikrivajmo si tega!

Sreča je za vsak narod neizmerna, ki ljubi čisto, brezmadežno življenje. To velja tudi za naš slovenski narod. Veselo je živeti v kraju, kjer ima čisto, nedolžno življenje veliko prijateljev, prijateljic med mladino. Da pa narod ljubi in ceni nad vse čistost in nedolžnost, to je posebno odvisno od čistih in nedolžnih deklet. V resnici čista in nedolžna deklica je presrečno bitje na zemlji. S svojim nedolžnim licem, s svojim čistim govorjenjem, s svojo deviško srčnostjo in odločnostjo nagiba vsakogar, da spoštuje, da ljubi čistost in nedolžnost. O koliko dobrega lahko v tem oziru stori nedolžna slov. deklica!

Mile tovaršice! Ljubimo torej deviško čisto življenje, hvalimo Boga za ta prekrasni nebeški dar, priporočajmo se presveti, najčistejši Devici, da bodemo z njeno pomočjo v svoji srečni mladosti res nad vse ljubile in cenile čistost in nedolžnost. Ne pozabimo, da lahko ravno na ta način neizmerno koristimo svojemu narodu. Če smo me čiste, bodo tudi drugi ljubili čistost, če smo me z načajne device, stanovitne device, zabranimo lahko brez števila hudobij in nesreč. Varujmo se lahkomišljenosti naše prve matere Eve, ki je ves človeški rod pahnila v neizrekljivo nesrečo. Ona nam prejasno kaže, koliko lahko škoduje narodu ženska, ki se več ne boji Boga in pozabi na njegove zapovedi. Ozirajmo pa se neprestano v prekrasni vzgled naš, v prebl. D. Marijo, ki nam kaže na drugi strani, kolik neizmeren blagor, in koliko srečo lahko prinese narodu in človeštvu čista, stanovitna deklica, žena.

Ni je večje nesreče za kak kraj, kakor če dekleta več ne ljubijo čistosti, ne živé nedolžno. Tam se s hitrimi koraki širi najgrša pregreha, se širi obča pokvarjenost in razuzdanost, ljudstvo začne pešati v veri in v svoji telesni moči in vse gorje prihaja na kraj, kjer kraljuje zlasti med mladino čistosti nasprotna pregreha.

Naš slovenski narod je bil doslej vedno prijatelj čistosti in nedolžnosti. V turških časih je pač marsikatera deklica rajši umrla pod bridko sabljo nego bi si pustila vzeti najdragocenejši zaklad: sv. nedolžnost. Slov. domovina še ima tudi dandanes veliko število čistih, nedolžnih deklet, vendar pohujšanje se vedno bolj širi, in marsika-

tera deklica se spozabi in malomarno zapravi svojo srečo. Tovaršice drage! Ako hočemo narodu svojemu res koristiti, mu pomagati do boljše prihodnosti, če hočemo ostati vrle hčere slovenske domovine, je mogoče to le tedaj, ako bomo ves čas svojega življenja pominile in uvaževale premetne besede slov. pesmice:

Nedolžnost le slovenki da veljavo
Poštenost ji pripravi večno slavo:
Kdor pot cednosti svete zapasti,
Slovenskega imena vreden ni.

Te besede dovolj jasno govoré. Ne pozabimo jih nikdar in svojemu narodu bomo v čast in ponos.

Mladostna leta pa nam hitro teko, in s tem se tudi marsikateri deklici bliža čas nastopa novega stanu. Marsikatera izmed nas bo bližnji prihodnosti zavzela mesto šene, matere. Ta se bo pričelo novo polje delovanja za narod, za domovino. Žena pri hiši tri vogle podpira, namreč dobra pametna gospodinja, pravi narodni pregovor, ta to pa velja tudi o ženi, materi glede domovine. Največja opora so domovini pobožne, vzgledne žene in matere. Od njih je odvisna srečna ali nesrečna bodočnost domovine, ker one ji vzgajajo mladi naraščaj. Če matere s svojim mlekom podavajo dečici svoje tudi prave dušne hrané, če ji že v nežni mladosti vcepljajo v srca gorečo ljubezen do Boga in do domovine, sveti strah pred grehom če jo že v sladki otroški dobi uči ljubiti materni jezik in zemljo slovensko, o koliko take matere, take žene, store za svoj narod, za svojo domovino.

Porablajmo torej zlati čas srečne mladosti, ljubimo čisto, nedolžno življenje, učimo se vsega potrebnega za prihodnost, kažimo že sedaj veliko zanimanje za Slov. naroda pravi napredek in kamorkoli nas naj ljubi Bog postavi v bodočnosti, za katerikoli stan nas naj odloči, mila mati Slovenija bo z največjim upom zrla na nas dobro vedoč, da sme pričakovati od nas, svojih zvestih hčer trajne in največje pomoči. Bodimo in ostanimo torej vse življenje navdušene, pobožne Slovenke. Podpirajmo sv. cerkev, podpirajmo lepo domovino. Daj Bog, da noben izmed nas ne izgreši tega važnega sedanjega in bodočega svojega poklica!

Slovstvo.

Sv. Ciril in Metod apostola sv. vere in cerk. edinosti. Ob 1025 letnici Metodove smrti 885.—1910). V Ljubljani 1910. Tiskala Katoliška (l. tiskarna. Cena: 14 v, 10 izvodov K 1'20, 100 izvodov K 11.

Imeni Ciril in Metod pomenjata cel program, obsegata naše versko-cerkveno, politično in kulturno življenje, spominjata nas naših najdražjih svetinj, spominjata pa tudi vseh krivic, ki so jih sovražne moči zadale našemu narodu skozi tisočletje. Ciril in Metod sta zastava naše enakopravnosti, protest zoper samovoljnost in nasilstvo naših tlačiteljev. Odločno je obsojati, da se imeni častitljivih naših dveh svetnikov zlorablja v čisto politične namene in malenkostne prepire, niti Nemci s svojim Bonifacijem, niti Ogrji s svojim Štefanom kral-

jem ne vganjajo tega, kar se žalibog pri nas vganja s Cirilom in Metodom, vendar sta nam Ciril in Metod res najlepši kažipot, kako se naj dela za prerojenje in požlahtnjenje ljudstva. Ob prihodu Cirila in Metoda so sicer bili že Slovenci većinoma pokrščeni, a bili so bolj na zunaj krščansko pobarvani kakor pa v srcu pokristjanjeni. Ni dvoma, da so med solnograškimi misijonarji bili vmes tudi plemeniti in sveti možje, vobče pa je Solnograd bolj širil politično kraljestvo nemških kraljev kakor pa božje kraljestvo Kristusovo. Ciril in Metod sta poglobila krščanstvo med Slovenci, ob enem pa položila temelj pravi narodni omiki. Kratko: Ciril in Metod sta dejanski izvršila to, kar je pozneje tako lepo izrazil Slomšek, vreden naslednik Cirila in Metoda: „Sv. vera bodi vam luč, materni jezik

bodi vam ključ do zveličanske narodne omike“, besede, ki si jih je že iz početka za geslo vzel „Naš Dom“. Veliko pomenjata torej za nas Ciril in Metod, zato pozdravljamo knjižico, ki kratko, lahko in poljudno pripoveduje, kaj sta za nas storila in trpela sv. apostola. Gradivo je razdeljeno v 26 kratkih poglavij, ki obsegajo najvažnejše reči o Cirilu in Metodu. K sklepu je letno poročilo o delovanju „apostolstva sv. Cirila in Metoda“. Kaj namerjava to „apostolstvo“? Z molitvijo in miloščino hoče delovati za zedinjenje vseh Slovanov v pravi cerkvi Kristusovi. Že škof Slomšek je vpeljal bratovščino sv. Cirila in Metoda, na Češkem in

Moravskem pa v ljubljanski škofiji in v zagrebški nadškofiji so jo novejši čas toliko spremenili, da udje ne samo molijo, ampak tudi kaj darujejo. Tako je l. 1909. imelo „apostolstvo“ v ljubljanski škofiji 3010 K 14 v dohodkov. S tem denarjem se podpirajo misijoni v slovanskih deželah, pa revne cerkve in šole latinskega in grškega obreda. Lepo je, da dajemo za misijone v Afriki in Aziji, a pozabiti ne smemo svojih bratov v Bosni-Hercegovini, v Bolgariji, v Galiciji, v Macedoniji itd. Zatorej bi bilo dobro, da se tudi na Štajerskem bratovščina sv. Cirila in Metoda spremeni v „apostolstvo“.

Slovenci, v sveto deželo!

Čas prvega slovenskega romanja v sveto deželo se vedno bolj približuje. 2. septembra odrinemo. Nista več dva meseca do odhoda. Za tako daljno in številno potovanje je pa treba vse pravočasno pripraviti; ne gre se zanašati na zadnje tedne.

Kot zadnji čas za priglašanje je bil določeno 15. julij. Ta rok bo kmalu potekel. Število pa še ni polno. Do 1. julija se jih je prijavilo (pri primeroma zelo skromni agitaciji) približno 400. Največje število romarjev pa je določeno na 536. Torej je prostora še za 136 romarjev. In teh nam še manjka.

Zato podaljšamo rok za priglašanje do 31.; to je do konca julija, ter se obračamo še enkrat do vernih rojakov po vseh slovenskih pokrajinah: Pridružite se svetemu potovanju! Kdor pa sam ne more iti, naj skuša kaj pripomoči k uresničenju lepe ideje slovenskega romanja v sveto deželo in naj prigovarja takim, ki jim je mogoče iti, da naj se pridružijo. — Zlasti še prosimo, naj se priključajo v obilnem številu možje in mladaniči.

One pa, ki se mislijo priglasiti, prosimo, naj nikar več dolgo ne odlašajo, marveč naj se priključijo takoj, ker je zadnji čas.

Nevarnosti na morju se ni preveč bati, ker več nesreč se na morju ne pripeti, kakor na suhem. Doslej še ni bilo slišati o kaki nesreči romarskih parnikov v sveto deželo.

Nekateri vprašujejo, če bo v sveti deželi treba mnogo hoditi. Na to odgovarjamo, da ne bo nikake dolge in težke hoje.

Nekateri strašijo, da bo poleg določene svote, katero vsak naprej plača, treba še enkrat toliko šteti. To je popolnoma neresnično. Kdor ne bo hotel k Jordanu iti, ne bo imel nobenih drugih stroškov, razen za spominke. Vožnja k Jordanu stane 25 K.

Dalje se je slišalo, da bo treba vožnjo nazaj še posebej plačati. Tudi to je docela izmišljeno.

Kateri hočejo potovati dalje v Galilejo in Egipt, naj se priključijo posebej.

Romanje je zagotovljeno že sedaj; a da bo naš slovenski nastop častnejši, zato prosimo vse, ki se za to stvar zanimajo, da pripomorejo, da bo število naše polno in da bo tudi število moških primerno veliko. — Iz istega vzroka pa bi bilo želiti, da bi se v večjem številu pridružila vernemu ljudstvu tudi naša verna inteligenca, kakor je to vedno pri vseh inorodnih romanjih. Zadnjega romanja katoliških Nemcev se je udeležil celo nemški prestolonaslednik in dva bavarska princa. Če že nimamo princev in tudi ne drugega plemstva, naj bi vsaj plemstvo intelgence slovenske ne zaostajalo v verskih pojavih in vzajah za drugorodnim!

Vsa potrebna navodila (glede obleke itd.) se bodo podala božjepotnikom v posebni knjigi, ki je že v tisku in jo bodo dobili v roke v teku enega meseca, da se lahko pravočasno pripravijo za pot.

V Ljubljani, 1. julija.

Romarski odbor.

Slovenci! Naročite si „Naš Dom“.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

MARIBOR, Koroška cesta šte. 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih, risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča posebno:

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni
in barvani papir

svinčnike
peresa
peresnike
radirke
kamenčke
tablice
gobice
črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno
ali dvema kolonoma, v papir,
platno, gradl ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice
po raznih cenah.

Papirnaté vreče vseh ve-
likosti
po ori-
ginalnih tovarnih cenah.

Štambilje

pečatnike vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatne izvršujejo
se v najkrajšem času.

Scileni papir v vseh barvah

Pismeni papir v kasetah
in mapah, razglednice.
Zavitke za urade v vseh
velikostih, zalepke.

Trgovci in preprodajalci
imajo en gros-cene. Priznano
dobro blago. Solidna in
točna postrežba.

Marijin otrok.

Vodilo za ude Marijinih družb. Drugi natis priredil in založil
P. Lavrencij Göppel, ord. Cist. v Zatičini 1910. Tisek in vezava
J. Krajec nasl. v Novem mestu. Cena: v usnje vezana z rdečo
obrezo 1.80 K, z zlato obrezo 2 K po pošti 10 v več. Dobiva se
v Zatičini, v prodajalni Kat. tisk. društva (Ničman) v Ljubljani in
po knjigarnah.

Uredniški pogovor.

Poletni čas je čas shodov in zborovanj, ki na zunaj kažejo moč in lepoto naše organizacije, probujenost naše mladine in njeno vnemo za vse dobro in lepo. Veličastni mladeniški in dekliški shodi dobro potrjujejo in jim dajejo pogum, mlačneže in zaspance dramijo, hudobnim nasprotnikom pa so čete, ki bodo podrle njih ničvredne naklepe. Radi bi pripomnili glede teh shodov, večjih in manjših, nekatere reči, ki sicer niso bistvene, a vendar važne.

1. Na shodih se naj zlasti voditelji in govorniki med seboj spoznajo. Na shodih tu in tam nastopijo govorniki in govornice, govorijo lepo, vsi povprašujejo, kdo je to, a nihče ne ve, in tudi ubogi časnikarji, ki sicer vse zvohajo, ne morejo včasih povedati, kdo je vse govoril. Bodi vam tedaj pravilo: Kdor na shodu govori, naj se poprej oglasi pri predsedništvu, ali če to radi stiske in prekratkega časa ni mogoče, naj povzdigne roko ter najprej pove svoje ime in odkod je. To je potrebno. V časnikih bereš, da je tam in tam ta ali oni govoril, hitro se spomniš: o, tega ali to pa poznam, to je moj znanec, prijatelj, slišal sem ga tam in tam ter se ž njim seznanil. Potem dopisi bolj zanimajo.

2. O mladinskih shodih poročajte vselej »Našemu Domu«. Tudi o svojih manjših sestankih in prireditvah poročajte, da bomo imeli pregled o mladinskem gibanju. To bo vam v čast, drugim pa, ki še spijo, v spodbudo. Poročajte pa hitro in kratko, pretirane hvale in zbadanja se varujte.

3. Naši večji shodi so včasih res veličastni. Kako lepo bi bilo, če bi »Naš Dom« prinesel včasih kako sliko o njih. Gotovo so med našimi somišljeniki taki, ki znajo fotografirati. Lepe prizore naših shodov fotografirajte in pošljite proti primerni odškodnini fotografijo uredništvu. Kako lepo bo, če se potem v kateri prihodnjih številkih zborovalci najdejo v »Našem Domu«.

Bodite iskreno pozdravljeni!

Urednik.